

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marția, Joia și Sămbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisorile nefranțate se refuză. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoacală —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Pentru țară și neam

(x) *În ziua întâi a Sfinței Invieri, pe la amiază, când credincioșii ieșeau din lăcașurile dumnezeiești, șoimii români cu Generalul Moșoi și statul său major, după ofensiva începută cu trei zile înaintea, își fac intrarea triumfală în Oradea mare, în centrul Bihorului umilit și pângărit de tîljințe nelegiuite și mardare.*

Orașul prezintă învingătorilor pâne și sare. Eor episcopul, care nu e de legea românească, întâmpină cu mulțumiri pe generalul român, pentru liniștea ce o coboară în ordinea publică atât de turburată din partea oamenilor, cari nu știu ce vor.

Prăbușirea armatei țigrilor a fost chestiune de câteva zile în fața țelilor, cari în vara anului neuitat opriseră în loc trupele voluminoșilor bavarezi ai lui Mackensen.

Pe acești lei, apărătorii ai pământului nostru și al legii românești, îl slăvim astăzi.

Vitejia lor incomparabilă o vestesc toate clopotele ce n' au mai lăsat în turmurile bisericilor noastre smerite.

Ei sânt oamenii mari, cari au făurit o Română mare.

Bunătațea inimii lor și avântul lănesc au răspuns la chemarea patriei ne-mejduie.

Tunul și spada lor au grăit. Căci ei nu cunosc vorba strigătoare și goală. Ei nu știu nimic de pompă seacă și de ocazie. Ei pun, mai pe sus de toate, interesele neamului, asigurând pe calea aceasta viitorul fără mârte.

Ei, cari n' au păstrat limba, portul și obiceiurile bune și frumoase, ei sânt alcătuitorii, așa zicând singuri până acum, ai neamului românesc.

Restirând cu mână puternică norii negri îngrămădiți la apus, prin aceasta se afirmă de nou vitejia românilor necălinți de-a trăi de-aici înainte nedeslișiți, pe vecie, în țările liberate și unite cu țara liberă.

În tencelul dreptății d' a ne hotărâ singuri soartea, întronăm pe pământurile noastre lumina, libertatea și frația pentru toți de-o potrivă.

Voinică oșteni, rămâneți credincioși tot deauna trecutului și prezentului nostru atât de falcnic și impunător.

Sântem mândri de voi și ne închinăm vouă, celor vii și celor morți, cari ați însemnat în paginile istoriei cele mai strălucitoare clipe în vremea de grea cumpănă a unui popor de martiri și de viteji. Mergeți pe drumul ce voi n' l-ați deschis.

Unificarea bisericii

Deodată cu unirea tuturor românilor în un ștngur stat, în România Mare sub gloriosul sceptru al Maiestății Sale Regului românilor Ferdinand, urmează dela sine să ne unificăm și în ce privește administrarea bisericească.

Precum în dogme, în credință, în formele cultului una sântem toți românii ortodocși, urmează natural, să uniformisăm și sistemul întreg de administrație.

Consiliul Dirigent Român s' a adresat bisericii în privința aceasta, cerând a se declara în principiu cum crede ea, să se facă unificarea, și care sânt speciile dorințe ale ei în legătură cu încadrarea organismului bisericii ortodoxe române din fosta Ungarie în marele organism al bisericii ortodoxe din România Mare.

Trebuie deci să-și exprime biserica noastră dorințele, și să-și marcheze bine pozițiunea ca biserica în statul nou.

Biserica noastră ortodoxă română este organizată de Marele Șaguna pe baze democratice, largi și sănătoase, dându-se teren de activitate și elementului mirean în sfacerile bisericești care nu ating dogmele și ritualul.

În afaceri culturale, școlare, de administrarea averilor bisericești, în afaceri de umanitate și caritate, biserica noastră transilvană a dat teren larg elementului mirean.

Nemuritorul mitropolit și regenerator al bisericii noastre a înțeles chemarea timpului și importanța acestui element în lupta de apărare a bisericii.

Biserica noastră luată la goană veacuri de-a rândul, amenințată în existența sa națională, a căutat scut în instituțiile bisericii primitive creștine: în instituțiile primitive evnegale.

Pe bazele vechi ale bisericii primitive creștine, a zidit marele mitropolit biserica noastră, și legea ei fundamentală, *statutul organic*, și a format o puternică forțăbrestă a neamului nostru și a tuturor instituțiilor noastre bisericești.

Această genială organizație, ca și care nu aflăm la nici o biserica creștină, a intrunit la luptă de apărare toate elementele vii ale bisericii, întreg clerul și poporul. Și astfel am format noi cu a noastră organizare bisericească o forțăbrestă puternică din care ne-am apărat.

Ne-am retras în biserica noastră, în organismul ei recunoscut și din partea puterii de stat, și aici am lucrat pentru conservarea noastră.

Ne-am creat Sionul nostru ca odinioară Marele împărat și Proroc David

și acolo în cetățuia noastră întărită prin chemarea la apărarea întregului cler și popor, am aștezat ca și oarecând Procul David sicriul legii, cu tot ce am avut mai scump, și acolo ne-am apărat.

Statutul organic, organizațiunea noastră bisericească, a corespons unei necesități, și s' a validat. Pus pe baze evangelice, n' a vătămat nici un principiu bisericesc, nici un canon fundamental al bisericii creștine.

Retrași noi, românii ortodocși din Ardeal și Ungaria, în fortăreața aceasta, ne-am apărat cu succes, ne-am oțelit în luptă, și am știut însușeți la luptă sfântă toate elementele bune ale neamului nostru.

Nevoi vor mai fi ele în biserica, și vor fi cât timp oamenii sânt oameni, și de o conlucrare a tuturor elementelor pentru zidirea bisericii totdeauna vom avea nevoie.

Aceasta au recunoscut-o și oamenii din vechiul regat, o a recunoscut și marele cugețator al neamului nostru, care este Nicolae lörga.

Întrăm deci în biserica ortodoxă a României Mari cu întreagă organizarea noastră de azi. Aceasta este părerea bisericii noastre întregi, și acestei dorințe a dat expresiune biserica întreagă prin arhieriei săi și prin consistoarele eparhiale.

Chestiunea aceasta se va prezenta în sesiunea din anul acesta a sinodului arhidiecezan.

Telegrama suveranului nostru

DI Maniu, Președintele Consiliului dirigent, a primit următoarea telegramă:

Palatul Cotroceni la 21 April 1919.

Președintelui Consiliului Dirigent, Sibiu.

Din adâncul sufletului vă zic: Adevărat a înviat! Mulțumindu-vă pentru urările de sfințe sărbători ce-mi aduceți cu atâta căldură, sânt fericit că trupele mele au putut aduce prin înaintarea lor ca oel mai frumos dar de Paști liniște și ordine în multe sate atât de greu încercate. Fieul meu s' a întors din Ardeal cu amintiri neuite. Din partea mea mulțumesc din inimă tuturor pentru frumoasa și călduroasa primire ce i s' a făcut. A fost foarte mulțumit de frumoasa ținută a regimentelor nouă formate, care prin conlucrarea cu vechile regimente din regat vor făuri un inel de oțel în lanțul unitii. **Vă urez la toți sărbătorii fericite.**

FERDINAND.

Bolșevismul și biserica creștină

II

Bolșevismul rusesc pare că dela o vreme a început a fi pătruns de ideea națională și de ideea unui stat republican federativ. Acțiunea de răsturnare a ordinii interne se dedublează cu atâta cel organizează și-l dă contra naționalităților, scăpate de jugul rusesc, și care tind, fie la constituiri independente, ca țările baltice, fie la alipiri la națiunile conșangene, de care nu de mult au aparținut și polițiște. Aceste este cazul provinciilor polone și al Basarabiei noastre. Noi românii trebuie să fim cu ochii în patru față de bolșevismul rusesc cu tendinși naționale imperialiste.

Bolșevismul rusesc, ca orice epidemie, se va stinge dela sine pe ruinele ravagiilor sale. Un stat nu se poate reclădi și constitui pe negațiunea ordinii. O societate fără ordine nu poate exista. Elementele de ordine pot să reinvie în suflitele generațiilor ce vor urma celor cuprinse de bolșevism. Până atunci bolșevismul rusesc are timp să aprindă toată omnia și să o reducă la starea de primitivitate. Măsurile de izolare riguroasă cu forța armată sânt singurele mijloace preventive.

Marile puteri învingătoare, salvatoarele omenirii de tirania forței, sânt chemate să ia aceste măsuri de izolare, și în același timp să intervină atunci când ajutorul lor ar fi necesar acelor elemente ce ar reacționa împotriva bolșevismului. Îndrumarea pe calea unei nouă vieți de cultură și civilizație nu se poate înfăptui de cât prin propria convingere a maselor care năvrăsite: că acțiunea bolșevistă nu este altceva de cât izvorul tuturor mizeriilor și nenorocirilor.

Bolșevismul a trecut și în Europa centrală. Condițiunile de răspândire, vitalitatea și manifestările lui aici se desosebesc întru cât-va de bolșevismul rusesc.

În Germania bolșevismul este cunoscut sub numele de Spartachism, tot un bolșevism cu caracter anarhic față de actuala alcătuire socială și economică și cu tendințe comuniste.

Spartachismul izbucnește în orașele mari. La țară nu prinde. Țăranul german este mai conservativ, legat puternic de pământul lui și de tradițiile populare. În mișcările din Germania, chiar înainte de război, satele nu aveau nici o influență. În orașele mari sânt toate organizațiile puternice socialiste. Lucrătorii din fabrici și ateliere au fost în continuu hrăniți cu idei socialist-revoluționare.

Bolșevicul german este tot lucrătorul cu capul plin de idei sociale neasimilate, și tot soldatul scăpat de sub disciplina de fier germană. Amândoi, lucrător și soldat, liberi față de autoritatea publică, scăpați de influența educativă a școlii și a bisericii, se lasă conduși de firea brutală slavo-germană, și desigur sânt numeroși, totuși prin violența loviturilor și atacurilor pe care le dau, reușesc să pună mâna pe unele din orașele mari.

Față de autoritatea slabă a socialiștilor majoritari, spartachii sânt încă un pericol. În momentul slăbirii cu totul a acestei autorități, contagiunea spartachistă se va întinde și va cuprinde toată Germania. Anarhia generală provoacă mizeria și va aduce nimicirea omului prin om. Și atunci în Germania se vor petrece lucruri mai grave de cât în Rusia. Germania este o țară industrială, importatoare de alimente. Revoluția, nimicind ori-ce activitate industrială, suprimând ori-ce comerț, va aduce o cumplită foamete, terenul cel mai prielnic al acțiunii spartachiste, care va degenera într-o înțărare și crimă generală, de la om la om.

Dacă se menține autoritatea statului german în mâna regimului socialist-republican, care-l reprezintă acum, — și dacă se înlătură foamea, atunci pentru considerațiunile ce le voi arăta, bolșevismul german va fi înlăturat și pacea Europei va fi cu adevărat asigurată.

Spartachiiștii, adevărații bolșevici germani, se recrutează din elementele amintite. Ei nu formează ca în Rusia majoritatea populației. Massa cea mare a poporului german, majoritatea lucrătorilor și soldaților germani, deși cuprinsă de curentul revoluționar, sânt totuși sub influența altor idei. În primul rând ideea patrioțismului este încă vie, și sub impresiunea nenoro-

cirilor, este foarte posibil să devină de o vitalitate nespă, cu toate consecințele ce se pot prevedea în asemenea cazuri.

În afară de ideea națională, în Germania, mai găsim o forță care se opune extremelor socialiste și anarhiei spartachistilor.

Este influența educativă și social-politică a bisericii, atât protestante, dar mai ales catolice. Aceste biserici n'au înțeles nici odată să se mărginească numai la activitatea pur bisericească.

Ele au desfășurat și o activitate cultural-socială, cu caracter democratic, fără a pierde din vedere, una, cea protestantă, interesul statului și regimului monarhist, alta, cea catolică, interesul politic al bisericii catolice. Foi zilnice, reviste, publicațiuni, diferite societăți de tineri, de lucrători, institute de cultură, de educațiune, aziluri, toate acestea au fost uneltele prin care și o biserică și alta lucrau paralel, dar în contra socialismului materialist-revoluționar din Germania monarhistă. Cu mai mult succes lucra biserica catolică. Centrul german din trecutul Reichstag era reprezentantul populațiilor catolice ce stau sub influența politice bisericești papale.

Biserica protestantă lucrează contra bolșevismului cu rezultate mai puțin vizibile pe terenul electivității. Ea are o pozițiune mai grea, căci fiind biserica națională, străduindu-se să ne îndreptau spre susținerea vechiului regim.

Aceiași lucru îl observăm în Austria germană.

Nu numai că aici avem foarte puțin bolșevism, provocat sporadic de foame și mizerie, cum și de slăbirea momentană a autorității de stat, dar acțiunea politică condusă sau influențată de catolicism a dat un număr așa de mare de deputați creștini-sociali, cu tendinși monarhice, în cât depășeau socialiștilor republicani în tătașta.

Din examinarea rolului bisericii creștine față de mișcarea bolșevică se desprinde constatarea că acolo unde biserica a desfășurat o activitate religioasă, de convingere etică și dogmatică mai adâncă, precum și o activitate cultural-socială, bolșevismul nu a pătruns, sau violența lui nu este așa de mare. Biserica poate să

FOIȘOARA

Citind ziare și reviste

— Răsădirea stejarului tineri. — Crai Nou. —

O searbă dăușoasă se descrie, în ziarul basarabean *Ștutul Țării*, sub titlul Stejarul Tineri. În anul 1918, în ziua Unirii, zice Sf. T., de inginer Botezatu, moldovan de vâje vechi din fîntul Orheiului, moșneg aspru, grav și evlavios, care-și aminteaște pe boorii din vremea Mușatinilor, a avut gândul duios de a răsădi, în pământ o ghîndă. Cu înfiorare așteptă di Botezatu zi de zi să răsădi în pământ firul de stejar, în care vedea simbolul întregirii neamului.

Spre neîmbrămură lui bucurie, colea-n spre vară, din pământul negru își un lăstar fraged, din care crescuseră 5 frunze. Erau: *Basarabia, Bucovina, Ardealul și Dobrogea* reunite toate la *România*, spunea cu convingere di Botezatu.

Ieri firul de stejar a trebuit să fie mutat într-un loc mai prielnic, la mai mult soare. Cu acest prilej, di Halpiza și câțiva prieteni au ținut să consfințească prin prezența lor duioasa ceremonie. Un preot moldovan, chemat de di Botezatu, a făcut sfințirea apei cu care

s'a stropit lăstarul, după aceea grămăjoara de pământ în care fusese prins, a fost așezată în groapa cea nouă, proaspătă. Fiecare lui câte o lopată de pământ și o așeză la rădăcină.

Toți cei prezenți îmbrățișară pe bătrîn, în al cărui ochi scipeau lacrimi de bucurie.

«Are să fie stejar mare» spunea moșnegul, român învernat încă cu zeci de ani înainte, când nici nu se pomenea în Basarabia de România mare sau mică.

Teșind din grădina minunată, cu movile, grote și cu arbori îngrijiiți de mîna lui, rînduite toate într-o privilegii fermecătoare și gîndind la acest moșneg, al cărui ochi se învîlue în ceață ori de câte ori se pomenește de Neamul nostru mare, de vișurile noastre intruchipate și de frații care mai și așteaptă, am înțeles o mare taină, am înțeles *cum și de ce* Basarabia s'a putut ridica din mormânt...

Căți n'au fost și căți n'or fi în Basarabia, ca acest român care simte, lucrează și jertfește în tăcere, fără ca nimeni să-l știe?

Primum numerele 6 și 7 din revista sibiană *Crai Nou*, cu actualități turnate în formă literară. Fîind, în partea cea mai mare, lucruri pentru ziua de azi, n'au pretenți de rămănea întregi

pe seama urmașilor depărtați, ci numai d'a se ridică puțin de-asupra grămăzii de banalități ce ni se dărușe cu largă mîna în vrafu de «organe» ale corporațiilor de toate categoriile.

Articolele *Bolșevism și Domnul* care ridică *peutru* cer să ne îndreptăm îngrînorarea asupra unor manifestări de intelectuali, cari dupăce s'au ferit de-a se expune pe timpurile de primărie, acum deodată își la lumina ca «purificatori» de moravuri. Cei ce încercau să-și facă o bună carieră prin lingușire josnică, astăzi atențază la buna credință a neamului, ca să poată parveni cu atât mai sus și cu atât mai Țioro.

Prietenii lui Isus, o poveste de Mărioara Văleanu, în aceeași revistă, tradăză cunoștințe biblice care ar putea face onoare oricărui candidat de teologie. În accente bărbătești, dar cu inimă de femeie și cu multă podoabă de cuvinte, ne povestește cum s'au apropiat de Domnul «doi copilași, cu ochii scaldăți în apele nevălțate; ei purtau haina floarei de cireș și păreau a fi gemeni».

Cine sînțeti voi? fi întreabă fiul Mariei. «Noi sântem *Dragoste și Bunătate, grăur* cu o rădă copilași. Pe noi toți ne-au bătut și desprețuit. Nimeni n'a îngrijit de noi. Ne-au surghiunit din Olimp, din capitolu și din toate

aducă ordine în conștiințe, și o conștiință pătrunsă de principiile ordinii este imună de orice contagiune revoluționar-anarhică.

Acțiunea aceasta poate merge paralel cu întărirea autorității statului, sub orice formă constituțională ar fi condus și prezentat.

Creștinismul cuprinde în el liberalismul cel mai înaintat; el luptă pentru drepturile materiale și morale ale fiecărui om; el are în vedere pe individ, nu clase sociale.

Individul repus în drepturile lui, ordinea socială este asigurată. Creștinismul a operat adănci prefaceri sociale, nu prin forță, ci prin resemnarea și sacrificiul celor aleși ai săi. (N. R. B.)

In ajutorul victimelor

— Comunicat —

Comitetul executiv al fondului jertfelor liniei de demarcație, *Sibi Educativ Albini*, ne trimite următorul comunicat:

Comitetul executiv al fondului jertfelor liniei de demarcație în dorința de a veni cât se poate mai efectiv în ajutorul victimelor a luat în considerare toate cererile intrate până acum, și a decis să trimită delegate la locurile bănuite de nelegiuirile maghiare.

Misiunea delegatelor va fi să împartă ajutoarele pentru trebuințele momentane și să culegă informații în vederea ocrotirii mai dăinuioare a orfanilor, văduvelor și altor nefericiți.

Rugăm de acum toată lumea românească din ținuturile încercate de aceste nefericiți, ca să ne sprijinească acțiunea, să adune date precise și să ni-le facă cunoscut.

Să se aibă în vedere că toate persoanele cele mai năpustite nu sânt în situația de a apăla singure fără sprijinul altora la ajutorul nostru.

Acest comitet a împărțit până acum deja, pe baza cererilor intrate, peste 28 000 coroane, în care se cuprind anticipațiile date pentru comanele Sighiștel și Sebeșul mare, și sântem îndreptățiti a crede, că din mila marinoșilor noștri donatori, vom fi în stare să alinăm multe suferințe.

Comitetul executiv.

cețările și uite, umblăm rătăciți prin lume, doar vom află vre-un binefacător care să ne ocrotească».

Și li-a zis Domnul:

«Veniți la mine, voi să-mi fiți tovarășii! Ce aș fi cu fără voi, fără dragoste și bunătațe? Glas care strigă în pustie. Dacă aș avea toate bogățiile și puterile din lume și dragoste nu aș avea, întru nimica m'aș osteni!»

În același gen este scrisă și bucata *Calafia de Teodor Miron*. Un contrast între cuvintele sunătoare și secl, și între vorba ce răcoarește sufletele arse de setea luminii, Otravă de-o parte, și leac de cealaltă.

Un tablou mult grăitor din luptele Invergnate, deslănuite în Dobrogea, ne prezintă povestirea *Eroul dela Cocargă*.

Amintiri de zile trăite între închinătorii frumosului, St. O. Iosif și Il. Chendă, relinie Z. Sandu. Unul blând și visător, al doilea nestămpărat, isteț și fin observator, amândoi dușmani ai *lococității* scriitorilor și al celor cu multe apucături de clocoi, și amândoi dispăruți atât de tineri, cu «dorul fierbinte după Ardealul nostru, după frumosul și cinstitul Ardeal».

Căută bucurie ar fi simțit strămoșul Chendă citind de pildă versurile lui Nepomuc *La Ierihon!* Grotescul scrisului chinut este înfățișat, în poezia

Luptele pentru desrobire

Comunicat oficial din 23 April 1919:

Frontul de ost: Nimeni important.

Frontul de vest: Capetele de coloană ale trupelor noastre au atins lupănd linia: Mate-Szalka—Samson—Haiduváros—Peres.

S'au capturat 10 obuziere de 100 mm. 4 tunuri de 80 mm. Mult armament, muniții și material de cale ferată.

Comandamentul trupelor din Transilvania a dat azi următorul comunicat:

Trupele noastre au intrat ieri în 23 April în Dobrița. Poporația orașului le-a primit cu mare entuziasm.

Regina românilor și Președintele republicii franceze

Correspondentul ziarului *Izbinda* comunică din Paris următoarele:

Franța comemorează pe scriitorii săi căzuți cu arma în mână în luptele pentru apărarea patriei.

Solemnități înduioșătoare s'au ținut la Notre Dame, la Sorbona, la Pantheon și în alte locuri.

Regina Maria a ținut să participe la toate acestea pioase solemnități.

La Sorbona, Președintele Poincaré s'a simțit dator să se adreseze direct Reginei și să o proslăvească pentru dragostea ei de arță și pentru fidelitatea ei de aliată.

După ce Președintele amintește despre admirabila carte scrisă de Regina asupra țării ei, participarea României la război și ceasurile grele prin care au trecut Suvranii împreună cu poporul lor, pomenește vorba rănitului în agonie care ură Reginei:

«Dumnezeu să te păzească și să ajungă să domnească peste toți românii!»

«Da, Maiestatea Voastră, care în ceasurile cele mai tragice n'a desperat de victoria noastră comună, va domni peste toți românii; și Franța care e fericită că a contribuit cu aliații ei la această operă de justiție și reparație, nu uită că toți acești români ne sânt legați prin vechi tradițiuni și sânt la Dunăre, ca noi la Strasburg, paznicii civilizației latine»...

Cuvintele calde ale Președintelui republicii franceze adresate iubitei noastre suverane și țării vor fi primite de opinia noastră publică drept încă o prețioasă și înaltă mărturie a simpatiei și sprijinului pe care Franța le-a dat României în ceasurile hotărâtoare ale istoriei sale...

Propunere nimerită

În amintirea vitejilor, căzuți pentru patrie, se face în ziarul *Viitorul* o nimerită propunere, și adică:

Diferitele numiri de străzi din toate orașele și satele țării au să primească, alături de numirile marilor patrioți, și numele eroilor mai de seamă din localitate. S. ex. în o comună rurală sânt 7—8 străzi. Să se aleagă printre cei căzuți în războiul unirii 1916—18 numele aceluia care s'au distins mai mult, după indicațiunile date de regimentul respectiv, și aceste nume să fie scrise pe o tăbliță la colțurile strădelor, cam în felul acesta: *Strada soldat Cristea Ion*, mort în lupta dela Mărășești în ziua de... 1917.

În acest mod, până în cel mai îndepărtat colț al țării, micul monument comemorativ ca și numele de străzi ar fi pentru generațiunile viitoare imaginea vie a datoriei fiecăruia către țara lui, văzând cum cei din viața răsplătesc faptele vitejești ale aceluia care s'au sacrificat pentru țară.

În același fel, cutare stradă din sat ardelenesc va putea să poarte tăblița cu inscripția: *Strada soldat Ioan Stănescu*, mort în lupta dela Ciucea în ziua de... 1919. Și așa mai departe, fiecare sat cu viteji săi.

La protestul femeilor române din Sibiu

— Aderări —

La comitetul fondului jertfelor liniei de demarcație au mai intrat următoarele telegrame de aderare:

Reuniunea femeilor române, Bistrița: Cruzimile și nelegiuirile comise contra poporului românesc pasnice din ținuturile neocupate ne au umplut de durere și revoltă. Ne alăturăm, iubite surori, la protestul vostru și cerem ocuparea grăbnică a tuturor ținuturilor românești. Colecta

Biserica e datoare cu mijloacele sale să readucă pacea internă în sufletul credincioșilor, să refacă viața internă prin o întinsă propagandă trezind omenimea din greșala în care cade astăzi crezând că împărția pământescă e fără sfârșit.

Cel mai eficace mijloc de propagandă este *predica*. Volumul de predici amintit e o carte binevenită pentru profeime, conține 74 predici pentru toate Duminicile de preste an și pentru alte ocazii și sărbători, 45 sânt ale diaconului Comșa, iar 29 ale preotului Malor.

Citind volumul de predici rămăi pe deplin mulțumit cu felul și forma de tracteră a autorilor. Deși prediciile diaconului G. Comșa, mare parte din ele au fost ținute în catedrală, autorul a ținut seama totdeauna că «ascultătorii cărțurari sânt în minoritate», după cum însuși ne spune în prefață.

Am zis că felul și forma de tracteră e bună, întrucât citind aceste predici rămăi cu ceva pozitiv, rămăi cu o idee lămurită, corespunzând astfel și cerințelor omiletice, și fiind și ascultarea și înțelegerea ușoară, preste tot autorii s'au terit pe tracteră lungă care obosește. Toate prediciile sânt scurte, și tocmai în felul și forma aceasta de tracteră zace și succesul cel-vor avea. Nu aflăm cuvinte și expresiuni meșteșugite, doar

aceasta, într'un mod atât de izbutit, încât a produs la mulți cititori o șgomotoasă fărîtare. E greu să brodești, fără prea mari exagerări, astfel de caricaturi, ca ale pseudonimului Nepomuc, un șger fălcător al poezilor decadente. O mostră bună este *La Ierihon* din Crai Nou, numărul acum apărut. Și vor urmă, poate, și altele.

Predici

pentru toate Duminicile de preste an și alte ocazii, de Dr. O. Comșa diacon și G. Malor preot, — publicate cu autorizașul Prosven. Consistor Arh. Prețul 15 Coe.

— Dare de seamă —

Congresul profeșec ținut la Sibiu, dându-și seama de zdruncinarea sufletească a omenimii pe urma războiului mondial, a accentuat cu toată țîria necesitatea unei propagande religioase sistematice pentru popor. Războiul a mișcat centrul moral al omenimii. Zorile libertății, omenimie nepregătită pentru a nu le și folosi, le înlelege rău și astfel includeându-se un crâncen război al lumii, vedem semnalul de alarmă, lei a unui nou război, al războiului dintre noi.

e în curgere. Pentru comitetul Reuniunii femeilor române din Bistrița: Prezidenta Valeria Manu.

Femeile române din Năsăud și jur: Femeile române din Năsăud și jur încă se alătură la păși ce s'au făcut contra atrocităților îngurești față de românii din dincolo de linia demarcațională și inițiază și ele colecte pentru ajutorarea victimelor. Prezidenta: Sultana Halilă.

Reuniunea femeilor din Sângheorgiu de câmpie. Reuniunea femeilor din Sângheorgiu de câmpie, precum și femeile din jur, protestează cu toată energia contra barbarilor și atrocităților săvârșite împotriva romanilor de dincolo de linia de demarcație.

Iși alătură ferbinte rugare de-a D-Voastră ca să se permită armatei române a înainta și salva pe frații noștri, care întru chinurile celor mai grozave fiind ruși de noi. Totodată felicităm femeile din Sibiu pentru hotărârea energică ce au luat. Dzeu ne ajute să ne vedem în scurt timp cu toți într'un mănunchi, compleții de toți ai noștri cei dragi.

Maria de Simon, pres. Reun. femeilor, **Aurelia Greca,** v. pres., **George Greca** secretar, **Leana Iustian,** Irina Valea, **Maria Răsu.**

Liga drepturilor și datorilor femeii. Prezidenta acestor ligi și directoarea revistei *Drepturile femeii*, dna **Eugenia de Reuss Janulescu**, ni-a trimis o foarte călduroasă scrisoare de aderență, comunicându-ne că în urma protestului nostru a trimis o moțiune-protest contra barbarilor comise în Ardeal, la conferința femeilor interalate ce se ține de prezent la Paris, unde liga ca afiliată la alianța internațională *Womans Suffrage Alliance* de sub prezidența americanei dna **Carie Chapman Carl**, este reprezentată prin delegate externe. *Comitetul executiv.*

Cu gândul la țară

Marele patriot basarabean — scrie St. J. — *Vasile Stroescu*, apăsătorul tuturor mișcărilor culturale-naționale naționale ale romanilor de pretinsii și care se grăbește să plece în Nisa, a adresat dlui Pan. Halilpau următoarea scrisoare, din care se poate vedea că inițiere mare are marele patriot pentru chestiunea care sânt așeză la ordinea zilei în Basarabia.

Nisa, 20 Martie 1919.

Măi stimată dle Halilpau,

În luna lui Iulie vor fi doi ani de când am plecat din țară. În tot timpul n'am putut avea nici o comunicație cu țara noastră. Prin ziare din când în când, se strecură câte o înștiințare, dar din izvoare neșigure și nu se putea pune temel pe dănsle. Se scriă mai înainte că România s'a proclamat republică independentă de Rusia, și că Basarabia, rămânând singură la spatele Ucrainei, ne având cu ea nimic comun, s'a proclamat Republică Moldovenească. În urmă — pe când ostiile rusești au început a se întoarce în țara lor și, după obiceiul lor, jăluiau

și prădau tot ce le sta în cale — republica moldovenească, neputându-se apăra de dănsi, a cerut ajutorul României, care a și trimis armata, ce a ocupat toată țara, apărându-o de muscali...

S'a adunat Statul Țării și, mai în unanimitate, a proclamat unirea Basarabiei cu România. Ceea ce a fost pierrea colosului rusec, a fost salvarea Basarabiei și neamului nostru...

Sărmană Basarabie! Țara cea mai bogată din lume, eră osândită la pierde, prin fatănerul în care o țineau muscalii.

De acum, de noi va depinde ca să ne îngrijim cum se cuvine, ca poporul să primească o educație și o învățături cât mai vast și astfel, de bunăseamă, să devie liber și egal noștru.

Nu numai să învățăm cititul și scrisul. Dar să li se dea, la toți — băieți și fete — ioată învățătura școlilor medii. (Anualele trebuie întocmite într'așa fel ca să li se predă strictul necesar). Iar profesorii ambulați să țină lăna pe la sate și să țină cursuri universitare...

Dacă a fost chip de cheltuit cu războiul miliarde, apoi cu ridicarea poporului, prin cultură înaltă, se poate cheltui mili de miliarde, căci ele se vor recăpăta înzecit și înșuit.

Eu am să stau aici la Nisa până în primăvară, adică până pe la mijlocul lui April: apoi m'oi duce la Paris, unde cred să stau până în Iulie, când socot să vii în țară...

(S) V. Stroescu.

Sfintele sărbători ale Iivierii în capitală

Din București se anunță:

În seara de Vinerea Mare, Măiestatea Sa Regele Ferdinand, însoțit de Alteța Sa Regală Principele Moștenitor Carol și urmat de curțile regale și princiară, au mers la ora 7 și jum. la biserica Sf. mitropolii, spre a asista la serviciul prohodului.

Dăii miniștri, maluniile militare aliate, înalți funcționari a statului, ofițeri generali și superiori din garnizoană, erau la ora 7 jum. la Mitropolie.

Detășamente din diferite corpuri ale garnizoanei au stat înșiruite în curtea mitropoliei în tot timpul ceremoniei ocularii Sfântului Epitaf.

În Sâmbăta Paștilor, la ora 12 din noaptea, Măiestatea Sa Regele și Alteța Sa Regală Principele Moștenitor, urmați de curțile regale și princiară, escortați de regimentul de escortă Regală au asistat la mitropolie, la Sfânta Inverve.

Au mai asistat la această ceremonie: dăii miniștri, misiunile militare aliate, înalți funcționari și ofițeri generali și superiori din garnizoană.

Momentul când Prea Sfinția Sa Vicarul Sf. Mitropolii a exclamat: «*Fristos a înviat*» s'a

anunțat Capitalei prin 101 tunuri de pe Dealul Spirii.

Conform vechilor tradiții s'a scris evanghelia Sf. Ioan, pe care Măiestatea Sa Regele a semnat-o și care s'a investit la urmă cu sigiliul statului.

Măiestatea Sa Regele a luat apoi în mână Sfânta Cruce, înalțea căreia s'a închinat asistenții.

O grădă de onoare cu muzică a stat în fața mitropoliei în timpul ceremoniei Sfintei Invieri.

Spre Canaan

— Predică pentru vremea noastră —

De Iosif Trifa, preot.

Istoria neamului nostru are multe asemănări cu istoria poporului israelit din biblie.

Biblia ne spune că israelitii au stat ani de zile în robia grea a egiptenilor și a lui Faraon cel aspru.

Au stat acolo făcând cărămizi, din care Faraon și neamul lui ridică palate calde și luminoase. Era grea robia, dar n'a perdut nădejdea israel. În sufletul poporului apăsat trăia credința, nădejdea trezită de prorocii lor că vor scăpa odată și vor trece în a țării mândri și bogată: în Canaanul făgăduit.

Și noi românii am avut robia noastră. Și noi am avut egiptenii și Faraonii noștri, cărora le făcăm cărămizi, palate calde și luminoase. Toate ostenele noastre, toate jefurile noastre se făceau în aur și palate pentru ei. Sute de ani a purtat neamul nostru pe umeri și în suflet această roble tot mai apăsătoare. Dar nădejdea nici noi n'am perdut-o.

Tot neamul nostru s'a încălzit de un gând și un vis frumos, că va răsări și pentru noi odată un soare și o soartă mai bună. În sufletul neamului nostru trăia țara vestită de profeții noastre — înviată — neamul nostru: Canaanul nostru țara făgăduințelor și așteptărilor noastre.

Și iată a sosit plinirea vremii: vremea viată cu dor de strămoșii noștri. După veacuri de suferințe am scăpat din robia lungă a egiptenilor noștri.

Dar, dacă un scăpat din robie și azi ne-alodăa vorba și graul românesc, încă nu zimează că a sosit vremea deplină lăcirit.

Sântem în drumul spre Canaan, și până acolo multe înecării, și năcuzări ne pot ajunge. Din biblie și' auzii căte a pășii Israelii după ce a plecat din robie până a ajuns în Canaan. Un lanț de nesfârșite năcuzări, lipsuri, suferințe a fost drumul israelitilor spre Canaan. Dumnezeu a voit să fie așa, căci citim că israelitii după ce au scăpat din robie, s'au făcut răi, neaculțitorii, cărtitori, deaceia Dumnezeu li n'a umplut drumul ce ducea spre Canaan de li-

în prefață ne spun: «munca noastră nu reprezintă nici decum o gamă lătină de pretenții, ci vofește să contribuie la sădirea adevărului evangelic în sufletele însetate ale credincioșilor noștri».

Învățăturile evangelică sânt aduse în legătură cu viața de toate zilele, fie că se explică pe scurt evangelia zilei, fie că să combată un picat, totdeauna găsim provocare la locurile sfinte din scriptură, apoi tradițiune și întâmplări din viață, cari toate se întregesc și contribuie la efectul și scopul urmărit de autori.

Ar trebui să reproducem mai multe predică ca să ilustrăm cele afirmate. Parte din ele ale diaconului Comșa d. au fost publicate în «Telegr. Rom.» Amintim predicile din Dumineca a 25-a până la a 30-a după Rusali, în care se tracează lăcomia, pizna, recunoștința etc. predică scurte și mult cuprinzătoare.

Sfârșind volumul de predică ai impresia că autorii au aprofundat fiecare temă aleasă și observi intențunea lor, ca și credincioșii să se aleagă cu ceva pozitiv ascultând aceste predică. Ei și firesc altcum, predică neapreciată și glasul celui ce strigă în pustie: «Nu ne-am apropiat de viață, ne-am atins de realitate, până unde s'a putut apropiă și țărani, ca în felul acesta să

vorbească mai convingător glasul lui Dumnezeu. Au voit să ușurăm și munca profețiilor și a învățătorimii noastre, convingi că dacă predicile vor ajunge în mâni pricepute, vor aduce oarecare servicii. Făclă nu se pune sub obroc, ci în sfieșnie. De aceea dăm și noi la lumină munca noastră modestă, căci avem credința, că o rază de lumină împrăște o parte a întunerecului... — după zisa autorilor în prefață.

Profeșinea le va cii cu folos. Cu mici modificări mult le vor putea roși așa cum sânt compuse, unii vor împrumută o idee, alții un citat, o asemănare etc. și ce este mai de folos din citirea și studiarea acestor predică că ni se dă prilej, cum să tratăm scurt și cuprinzător o temă, ca și credincioșii să se aleagă cu ceva pozitiv, să plece acasă cu ceva concret din spusa preotului.

Tocmai din punctul acesta de vedere recomand cu multă căldură volumul de predică apărut mai nou.

Popa Aleman.

Cugetare

Cine n'are bătrân, să-și cumpere.

Cănele în război

— Anecdote —

Pe la începutul războiului cu România, un caporal prusian trecă prin sate filao, având pușca la spinare și lângă dânsul un câțel legat cu lanțșor.

În drum întâlneste un moșneg român, care-l întreabă:

- Da! În cotro, neamțule?
- La Romania, în război!
- Și cu cănele ce-o să faci?
- El păzește la mine, și io facem la el spion.

După doi ani și jumătate, căță într'o zi caporalul prusian, care se luptase alături cu bulgeștii unguri, caude prizonier, și adus în Ardeal dă față cu moșnegul dela 1916. Neamțul eră cu hainele rupte, murdar și val de capul lui.

— Da! Unde îți cănele, neamțule? întreabă moșul.

- Zum Teufel! Io perdut la el...
- L-au împușcat?
- Nu! Împușcat. Io singur... muncă la el!

transporte și când nu poaste să le dea nimic în schimb pentru grăul lor, pentru mălaiul lor, cartofii, fânul și paiele lor?

Amănare. Din cauza comunicației grele intrarea în vizită din județul Sibiu, convocată pentru ziua de 27 April c., se amână. Săptăm. 24 April 1919. D. Lăpădat.

Tot cel vechi. Cîtim într-o gazetă: Cu prilejul sărbătorilor de Paști, exemplarul Wilhelm și a adunat pe toți servitorii din castelul unde s'a refugiat și, socotindu-l drept corpuri de armată, îl a rostit un lung discurs...

Si non e vero...

Conecert în Sibiu. În Sala mare dela Asociație se ține Duminică, în 27 April, un concert organizat de pianista doamnă Lucia Murășanu cu concursul baritonului Laurian Niculescu. Program aless. Biletete la cassă. Inceperea la ora 8 1/2, seara.

Promena sub arini în Sibiu este, ca în fiecare an, mult cercetată de publicul iubitor de natură. E regretabil însă, că nu toți știu ce va să zică o *crufă florile și plantațiunile* în împrejurimea acestui frumos parc. Pe cărările promeniind înălțimii și *bicicliști*, ba și domni *căldări*... Fără comentariu.

Apel

P. T. Femei române din Sibiu sînt rugate să aducă la Muzeul Asociației (Str. Ștefana 6) până în 30 April 1919, câte o garnitură de rufe pentru armata română, anume: 1 cămașă, 1 pîr. isemne, 1 pîr. obiele, 1 ștergar și 1 bastiaș, cuprinse într'un pachet mic, cu numele sau biletul dăruitorului. La Muzeu vor primi *revers* despre obiectele predate. Se notează, că cetățenii din Sibiu au să contribuie cu 600 garnituri pentru armată, care se vor rechiziționa, dacă nu intra din dării benevole.

Prezidenția Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Dela cercul meseriașilor sibieni¹⁾

În locul foșii «Munca», a cărei scoatere deocamdată o împiedică și lipsa de hîrtie și de muncitori, s'a decis să se scoată *Căldărul meseriașilor*, în care, între altele, să se dea numele, meseria și locuința fiecărui meseriaș și comerciant. De mare importanță mai e hotărîrea, ca și concursul federației însoțitorii sătești sistem Raiffeisen «*Infrățirea*», să se inițieze pași pentru înfrățirea, cu ajutorul fratelui economi sibieni, a mei *însoșiri de credit*, care să dea împrumuturi ieftine, și când ne arde la degete, să ni le dea în sumele de cari avem trebuință, nici mai mult, nici mai puțin, — și să ne dea puțință de a le răplăi chiar și afară de țară, în cont curent. Tot cu înfrățirea să se alcătuiască o *cooperativă a meseriașilor, comercianților și însoșitorilor sibieni*, care să ne provadă cu materiale, cu mașinării, cu unelte economice, cu sîmănțe etc. Cauza se relegea consiliului de administrație al «Infrățirii». S'a mai tractat despre necesitatea de a se studia cauza corporativă industrială, a școalelor de scenici cu limbă de propunere străină, a unui cămin pentru șramani, scenici etc. în fine se fac demersuri pentru înființarea unei Reuniuni pe întreaga țară pentru plasarea băieților la meserii, cu *centrală în Sibiu*, și cu filiale în toate centrele mai de sîmă.

În a 3-a adunare numită «*Adunarea generală de constituire a sindicatului industriașilor și comercianților sibieni*», ținută Duminică în 30 Martie n. a. c., am salutată în mijlocul nostru pe dl secretar general V. Osavda din resortul agriculturii și comerțului, pe dl inginer Lungu din resortul industrial, pe reprezentatii *Reuniunii surori din Rîșnari*: președintele prot Emilian Cloran, pe membrii din comitetul Ion Lungu, măestrul rotar și Ștefan Duminică și pe comerciantul Emilian Măha din Cîncea mare.

Președintele Tordășianu, multumind numeroșilor participanți. Îl asigură că numele lor va fi cu laudă pomenit în analele dezvoltării cauzelor noastre industriale și comerciale. Binevenind pe dl Osavda, pe frații Rîșnari și pe dl Măha din Cîncea, declară adunarea generală de deschisă.

DI Osavda, fericit de a reprezenta la această adunare pe Consiliul Dirigent, împărtășește salutul acestuia bravilor meseriași și comercianți.

Intrați în ordinea de zi dl Tordășianu propune, ear adunarea hotărîște, că dăruce e probabil ca cei în drept să scoată și să grupeze actuala lege industrială și comercială, votarea statulelor sindicatului s'o amănăm până după înlocuirea legii amintite, ear noi să ne formulăm amare principii după care să nu conducem în afacerile sindicatului. S'a primit ca cei peste 140 măseri și 10 comercianți români ce se află astăzi conscriși și aparțin la 35 bresle, să se grupeze în așa zitul «*Sindicatul meseriașilor și comercianților români din Sibiu*». (Durere căm la 34 meserii, din care unele mai rentabile, n'aveim nici un reprezentant).

În fruntea sindicatului stă un comitet central compus din președintele onorar Victor Tordășianu, cu dreptul de a prezida de câteori crede a fi de trebuință ședințele fie ale întregului sindicat, fie ale comitetului central, fie ale comitetelor mai restrînsse a celor 7 secții ce s'au format; mai departe din președintele actual Emil Petru, măestrul mîsar, din vice-președintele Petru Fedorean, pantofar, din secretarul Vasile Popovici, mehanic, din casierul Teodor Dobol, comerciant și din controlorii Aurel Popescu, comerciant, Ion Petreșcu, croitor și Ion Valcan, cismar; din membri de comitet: Eremie Parce, mehanic, N. Popa, croitor, G. Poponea, conduc. Tip. arhid., G. Săsrman, pantofar, Căst. Ban, curelar, Petra Bota, croitor de vesm. îtrășești, Iulie Șteflea, blănar, Lazar Huda, zidar, Ion Stanicu, zugrav de case, G. Bendorșean, instructor, Sam. Găloghea, fabricant de țigle, Ion Mădăruș, mehanic, Ion Hăruș, jum. pardositor.

Poste e interesant a se ști că în Sibiu dispunem de câte 1 zugrav de case, 1 sculptor în lemn, 1 curelar, 1 anticvar, 1 ascuțitor de cuțite, 1 ferestrar, 1 fabricant de țigă, 1 întreprinzător de pompă funebnă, 1 sculptor de piatră, 1 monter electric, 1 tehnic de dinți; de câte 2 lăcătuși-mehanic, 2 fauri, 2 rotari, 2 tpeșteri, 2 zidari (amul diplomați), 2 blănari-căsculari, 2 cocori, 2 floristari, 2 barbieri, de câte 3 lustratori, 3 franzețari-brutari, 3 acoperitori de case, multo cărăuși, 3 proprietari de tipografie; de 4 măsari, 4 fiacărăști; de 7 croitori (3 de vesminte domnești, 4 îtrășești), de 7 măcelari, de 10 comercianți; 10—20 cărciumari, din 19—30 pantofari și din 21—35 cismari.

Membrii sindicatului plătește odată pentru totdauna o taxă de înscriere de cor. 20 și câte 4 cor. taxă lunară. Ei se înscriu cu teji între membrii fondatori, pe viață sau ordinari al Reuniunii, sau a cărei egidă s'a format acest prim sindicat, Reuniunea în schimb pune la dispoziție sala mare pentru adunările sindicatului, o sală parter, spre stradă, pentru ședințele secțiilor. Tot aici se institue și biroul de informațiuni în diferitele afaceri.

Învingătorii.

¹⁾ Vezi Nr. 33 al Tel. Rom. din 2 a. c.

Teatru în Ardeal

Ordinea reprezentațiilor date de cătră trupă Teatrului Național din București este următoarea:

Brașov:

Duminică 27 April: Poemul Unirii și Apus de soare.

Luni 28 April: Trandafirii roșii.

Marți 29 April: Poemul Unirii și Fântâna Blănduziei.

Miercuri 30 April: Rîzvan și Vidra.

Sighișoara:

Joi 1 Mai: Poemul Unirii și Rîzvan și Vidra.

Mediaș:

Vineri 2 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Sămbătă în 3 Mai: Trandafirii roșii.

Sibiu:

Duminică în 4 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Luni în 5 Mai: Trandafirii roșii.

Marți în 6 Mai: Rîzvan și Vidra.

Făgăraș:

Miercuri în 7 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Sibiu:

Joi în 8 Mai: Poemul Unirei și Fântâna Blănduziei.

Vineri în 9 Mai: Trandafirii roșii.

Blaj:

Sămbătă în 10 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Duminică în 11 Mai: ziua ora 3 p. m. Fântâna Blănduziei, seara Rîzvan și Vidra.

Torda:

Luni în 12 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Marți în 13 Mai: Trandafirii roșii.

Cluj:

Miercuri în 14 Mai: Poemul Unirii și Rîzvan și Vidra.

Joi în 15 Mai: Trandafirii roșii.

Vineri în 16 Mai: Apus de soare.

Dej:

Sămbătă în 17 Mai: Poemul Unirii și Rîzvan și Vidra.

Duminică în 18 Msi: Trandafirii roșii.

Bistrița:

Luni în 19 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Marți în 20 Mai: Trandafirii roșii.

Miercuri în 21 Mai: liber.

Alba-Iulia:

Joi în 22 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Vineri în 23 Mai: Trandafirii Roșii.

Orăștie:

Sămbătă în 24 Mai: Poemul Unirii și Rîzvan și Vidra.

Duminică în 25 Mai: Trandafirii Roșii.

Deva:

Luni în 26 Mai: Poemul Unirii și Apus de soare.

Marți în 27 Mai: Trandafirii Roșii.

Se va mai juca și în alte centre din Ardeal și Bănat. Data acelor reprezentații se va publica în curând.

Cărți și reviste

Carte de bucate. Cea mai bună carte de bucate a apărut sub titlul de *Poftă Bănă*, partea III și IV, de Zoti Hođoș. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumul amănându, cu 10 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Crul Nou. A apărut numărul dublu 6 și 7 al revistei sibiene *Crul Nou* cu material bogat și interesant. Conține articole de: I. U. Soric, Mărioara Valeanu, Nicolae Tîbin, Z. Sandu, Teodor Miros, Mihnea, Poezii de E. Dinu, Hortensiu, Leriul Le și Nepomuc. — Numărul dublu costă 1 leu. De vânzare la Librăria Arhidiecezană.

Posta redacției

Dna I. Tr. în V. S'au publicat toate părțile *bane*, dar numai acestea.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orășului. Piața Hermann. Directoră: D-na M. Scholtes.

Sămbătă și Duminică: *Baiul mascat*, film italian senzational, în 4 acte.

Prețul locurilor: Loc rezervat 5 cor., Loc I 4 cor., Loc II 3 cor., Loc III 1-coroană.

Inceputul la ora: 7 și 9 seară.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoră: Dna Emil Toth.

Sămbătă: *Și nu duce pe noi în ispită*, dramă în 4 acte, cu Ellen Richter.

Inceputul la ora: 7 și 9 seară.

„CASSA DE PĂSTRARE“, soc. pe acții în Săcădate.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Cassa de păstrare» societate pe acții se invită conform §-lui 17 al statutelor societății la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Dăminec* în 11 Maiu st. n. 1919 la 2 ore p. m., în localul institutului.

Obiecte:

1. Deschiderea și constituirea adunării (§. 16).
2. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1918 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Darea absoluturală.
4. Schimbarea §-lui 1 din statute întru numirea «Săcădațiana».
5. Amplificarea §-lui 58 din statute referitor la estinderea societății și a ramurii de comerț și industrie.
6. Alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 ani. (§. 30.)

Domnii acționari, cari în senzul §-lui 19 din statutele societății, voesc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sânt rugați a-și depune actiunile eventuale dovezile de plenipotență cel mult până în 10 Maiu st. n. 1919.

Săcădate, la 21 April 1919.

(112) 1-1

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1918		Pasivă	
	K	l		
Cassa	8 085-90		Capital social	20,000—
Escont	32,443-18		Fond de rezervă	1,628-38
Imprumuturi pe oblig.	8 620—		Fond de binefaceri	70-25
Depuneri proprii	4,991-93		Depuneri	42,480-50
Efecte	6,363-90		Dividendă neridicată	791—
Mobiliar	270—		Tantiemă	18-78
Interese transis. restante	5,568—		Diverse	289-15
			Profit curat	1,028-49
				66,312-01
	66,312-01			

Debit	Contul Profit și Pierdere		Credit	
	K	l		
În depuneri	790-75		Interese	2,642-95
Dare după înt. de depuneri	79-07		Provizionul	460-37
Dare	201-40			
Spese de birou	303-55			
Salare	700—			
Profit curat	1,028-49			
	3,103-32			3,103-32

Săcădate, la 31 Decembrie 1918.

DIRECȚIUNEA:

Sim. Moldovan m. p. Simion Grădinar m. p. Nicolae Cruțiu m. p.
Rosalin Toanchiu m. p. Ioan Dragomir m. p., contabil.

L-am revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Săcădate, la 21 April 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Oct Prie m. p. Toma Radu m. p. Toma Aleman m. p. Ilie Marcu m. p.
Sever Silca m. p. Toma Podea m. p. Petru Cabuz m. p.

Noutate!   Noutate!

Pachetele în relief ale Maiestăților Lor Regele **Ferdinand** și Regina **Maria**, admirabil executate după modelul artistic.

Fiecare bun român ar trebui să poarte semnele aceste.

Pachetele amintite, oxidate, sulfate cu agint și aurite, se află de vânzare cu prețul de 3—5 cor. la reprezentantul prim al **Agenturii Bicskey A.** în Sibiu, Strada Căsnădiei 35. (41) 10—10

Revânzătorii primesc rabatul cuvenit.

Din păcatele bolșevistilor

— Un decret —

Consiliul orașului Saratov a publicat, în 15 Martie 1918 următorul decret:

«Acest decret proclamat de către Asociația liberă a anarhiștilor în orașul Saratov, în acord cu decizia sovieturilor țărănești și soldătești, cât și a deputaților lucrători din Kronstadt (Rusia) proclamă ștergerea posesiunii private a femeii.

Motivul:

Inegalitatea socială și căsătoria legitimă a fost o condiție în trecut care a servit ca instrument în mâna burghezilor, mulțumită cărora toate speciile dintre cele mai frumoase femei au fost proprietatea burghezilor, a parvenit, prin aceasta, continuarea speciei. Astfel de argumente mari au indus organizația de acum de a da următorul decret:

1. Dela prima Martie 1918, dreptul de a posedă o femeie, care a ajuns vârsta de 17 ani până la 32, e șters (adecă a nu mai fi familie).

2. Etatea femeii să fie determinată prin certificatul de naștere ori pașaport, ori prin măturii, iar, la caz că nu se poate stabili etatea, prin documente, Comitetul Negru va decide de câtă ani e, după aparență.

3. Acest decret nu privește pe femeile ce au cinci copii.

4. Fostul proprietar (adecă fostul bărbat) al femeii poate întrebuița pe fosta-i femeie, fără ca să aștepte rând-u.

5. În caz când bărbatul pune rezistență, el să nu se bucure de dreptul din paragraful de mai sus.

6. Toate femeile prin acest decret sânt scăpate de a mai fi proprietate privată, și sânt proclamate proprietatea întregii națiuni.

7. Împărșirea și menajarea femeilor apropiate, în acord cu decizia organizațiilor numite, sânt transportate Clubului Saratov Anarhist. În trei zile dela publicarea acestui decret, toate femeile ce vor a prezenta la adresa ce se va da și să de informație cerute.

8. Înainte de ce se va forma Comitetul Negru pentru realizarea acestui decret, cetățenii înșiși să fie însărcinați cu acest control. Observațiuni: fiecare cetățean ce știe o femeie ce nu s'a supus la adresa de sub acest decret, este obligat a informă Clubul Anarhist, dând adresa, numele, cât și numele tatălui femeii nespuse.

9. Bărbații au dreptul de a întrebuița o femeie, însă nu mai mult de trei ori pe săptămână, câte trei ore odată, observând regulile de mai jos.

10. Fiecare om care vrea să întrebuițeze o bucată de proprietate publică, trebuie să aibă un certificat dela Comitetul soldaților, țărănilor și muncitorilor, certificând că el aparține clasei din familia muncitorilor.

11. Fiecare lucrător este obligat a da două procente din câștigul lui pentru fondul acțiunilor publice. Observări: Comitetul însărcinat va pune banii aceștia în diferite bănci, dându-le generațiilor populare.

12. Bărbații ce nu aparțin clasei muncitoare, dacă vor ca să aibă dreptul egal cu al proletarului, sânt obligați a plăd o sută de ruble lunar în fondul public.

13. Bransa locală a băncii de Stat este obligată a strânge acești bani pentru Fondul Generațiilor Naționale.

14. Toate femeile care au fost proclamate prin acest decret a fi proprietate națională, vor primi din aceste fonduri suma de 238 de ruble lunar.

15. Toate femeile ce vor deveni însărcinate, sânt liberate din datoria către Stat patru luni de zile, trei luni înainție și o lună după naștere.

16. Copiii născuți vor fi dați la o instituție, dupăce trec de o lună de zile, unde vor fi educați până la 17 ani pe spesele publice.

17. În caz că o mamă naște doi gemeni, mama va primi un premiu de 200 ruble.

18. Toți cetățenii, bărbați și femei, sânt obligați de a se îngrăți cu mare atenție de sănătatea lor și să facă în fiecare săptămână câte o examinare a urinei și sângelui. Observațiuni: Examinările se vor face zilnic la laboratoriu, pentru sănătatea generațiilor.

19. Acei ce se vor face vinovați de răs-

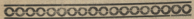
pândirea boalelor venerice, vor fi responsabili pentru aceasta și vor fi aspru pedepsiți.

20. Femile ce-și vor perde sănătatea, pot apela la societăți să fie trecute la pensie.

21. Șeful anarhiștilor va fi însărcinat ca să perfecționeze aranjamentul din prezent și a lua măsurile tehnice pentru ducerea la îndeplinire a acestui decret.

22. Toți acei ce refuză să recunoască și să susțină acest decret vor fi considerați ca propagatori ai sabotajului și considerați ca dușmani ai poporului și contra anarhiștilor, și vor cădea pe capul lor grele responsabilități.

Semnăt: *Consiliul orașului Saratov.*

Localurile ofițiilor stăpînirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul *Consiliului dirigent*: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de *alimentație și comunicație* Strada Schevis 3, et. II.

Resortul *culturii și instrucțiunii publice*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul *agriculturilor*: Strada Fabini, pavilionul oțetere în școala de cadeți, parter.

Resortul de *finanțe*: Școala esdeilor, et. I.

Resortul de *justiție*: Strada Schevis 3-9, et. II.

Res. de *edificație*: Strada Schevis 3-9, et. I.

Res. de *organizare*: Strada Berg 9.

Res. *orăștilor sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Res. de *industrie*: Școala cadetilor.

Secretarul de *interne*: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de *organizare*: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru *comunicație*: Str. Schevis 3-9, et. II.

Secretarul p. *agricultură, p. finanțe*: Școala cadetilor, et. II.

Secr. p. *ocrot-sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Șeful *siguranței*: Strada Schevis 6, parter.

Comanda *Trupelor din Transilvania*: Strada Reisenfels, liceul de stat.

Comanda *teritorială, Secția Organizării* 6-7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

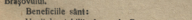
Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. *culte și instr. publică*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Biroul *Presed*: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. *interne*: Str. Schevis 6, et. I.

Res. *armatei și siguranței publice, biroul de informații*: Strada Honterus 17.

Nr. 102/1910.

(101) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasă a doua din comuna Târlungen, protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sânt:

Venitele stabilite în coala B.

Concurenții sânt datori: ca în termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român» să cante și să predice, și dacă e preot să slujească; să-și înainteze petițiile lor însoțite de toate actele, cari se cer, oficiului protopopesc român ortodox al Brașovului.

Din ședința comitetului parohial,

Târlungen, 13/26 Martie 1910.

Alexandru Penes

prezident.

Nicolae Hanza

sotul,

Aprobat:

Dr. V. Săftu

protopop.

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

„BRĂDEȚUL”.

Institut de credit și economii, societate pe acți în ORLAT.

CONVOGARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «BRĂDEȚUL», societate pe acți, se invită, conform §-ului 19 din statutele societății, la a

XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat la 8 Maiu n. 1910, la 9 ore a. m., în localitatea institutului.

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1918 și propunerile acestuia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Statorirea marcelor de prezență.
5. Integritatea direcțiunii conform §-ului 30 din statute.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere cu mandat de 3 ani în sensul §-ului 41 din statute.
7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
8. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiar, sânt poziți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casa institut. cel mult până la 8 Maiu n. 1910, înainte de deschiderea adunării.

Orlat, la 3 Aprilie 1910.

Direcțiunea.

(111) 1-1

Activa.	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.	Passiva.	
	K f	K f	
Cassa în numărar	9,773-97	Capital de acți 500 buccți à K 50	25,000
Imprumuturi pe obligațiuni:		Fond de rezervă	50,000
a) obligațiuni pe ipotecă	38,402	Fond de rezervă special	40,944-60
b) obligațiuni cu cavenși	59,010-32	Fond de binefacere	12,673-61
Excont	26,345	Fond de pensiuine	8,030-05
Conturi-Curenți	391,836-67	Depuneri spre fructificare	468,679-79
Efecte	73,387-34	Dividendă neridicăată	1,078
Abecierie diferință de curs	4,000	Interese tranzitoare	147-40
Anticipațiuni	60,387-34	Diverși creditori	4,736-25
Mobiliar	837-01	Profit curat	7,409-14
Casa institutului	7,000		
Interese restante	12,975-96		
	615,968-84		615,968-84

Eștite.	Contul Profit și Perdere.	Intrate.	
	K f	K f	
Interese la depuneri spre fructificare	15,462-36	Diverse interese:	
Spese administrative:		a) dela cambil	3,110-60
a) spese de cancelarie	1,256-21	b) dela oblig. pe ipotecă	4,772-16
b) porto postal	172-50	c) dela obligațiuni cu cavenși	6,837-31
c) contribuț. directă și comit.	2,800	d) dela Cont-Curenți	12,697-86
d) aruse comasul și camera	1,073-33	e) dela efecte	20,282-93
e) competiță	69	Interese de întâzire	2,192-27
f) dare după inter. depunerilor	1,540-24	Provizivne	3,914-50
Salare	2,800	Compețiță	1,900-08
Mare de prezență	697		
Abecierie diferință de curs la efecte	4,000		
Profit curat	7,479-14		
	37,289-78		37,289-78

Orlat, la 31 Decembrie 1918.

Dr. I. Stroia m. p.,

prezident

D. Arom m. p., v. preș.

Valeriu Popoviciu m. p.

Ioan Hanzu m. p.

Alexandru Drăgan m. p.,

secretar.

Ioan Stoia m. p.

Ludovic Pesamosca m. p.,

costabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul profitului și al pierderilor și asămăndându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu acestia

Orlat, la 3 Aprilie 1910.

Aurelia Decel m. p.,

prezident.

Ioan Rebeaga m. p.

secretar.

Dionisie Danca m. p.

costabil.

Ioan Lissai m. p.

revisor expert.

Censurat prin: Sublocot. V. Bucur.

Ediția și tiparul tipografiei arhidiecezane.

„ALBINA”, institut de credit și economii în Sibiu.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii «ALBINA», sunt invitați prin această în virtutea §-ului 19 din statutele societății la

a XLVI-a adunare generală ordinară, care se va ține în Sibiu, Sâmbătă, în 10 Mai 1919, st. n., la orele 9 a. m., în sala festivă a Muzeului «Asociațiunii», cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Bilanțul anului de gestiune 1918 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
4. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
5. Urcarea capitalului societății.
6. Raport cu privire la «Regulamentul intern», «Pragmatica de serviciu» și «Statutele fondului de pensuni».
7. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
8. Alegerea a 2 membri în consiliul de administrație cu mandat pe 6 ani și 1 membru cu mandat pe 5 ani.
9. Eventuale propuneri în sensul §-ului 32 din statute.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiar, în conformitate cu §§-ii 22, 23 și 24 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezi de plenipotență cel mult până Miercuri în 7 Mai a. e. st. n. la 6 ore p. m., la cassa centrală noastră în Sibiu.

Depunerea acțiunilor respective a plenipotențiarilor spre scopul indicat se poate face și la filialele din Brașov, Bozovici, Lugoj, Medias și Târgu-Mureș, sau la agentura din D.-Sănnărtin, precum și la toate instituturile membre ale «Solidarității», în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 30 Aprilie 1919 a. e. st. n.

Sibiu, 12 Aprilie 1919.

Direcțiunea.

A XLVI-a încheiere a Conturilor cu 31 Decembrie 1918.

ACTIVE.		CONTUL BILANȚULUI.		PASIVE.	
	K	l		K	l
Cassa în număr	5,631,393	35	Capital societar	6,000,000	—
Monete, bon în Giro, la Cassa de păstrare postală și alte bănci	16,023,979	42	Fondul de rezervă	2,191,040	64
Cambii de bancă	3,323,739	80	Fond de pensuni	1,002,813	20
Credite cambiale cu acoperire ipotecară	4,729,322	89	Fondul «Partenita Cosma»	58,041	—
Imprumuturi ipotecare în scrisuri fonciare	5,893,174	59	Depozite spre fructif.	46,404,739	39
Credite de Cont-Curent	8,058,375	14	Depozite în C.-Curent	16,576,411	85
Obligațiuni cu evenți (fărănești)	604,771	10	Scrisuri fonc. cu 5% în circulație	5,000,000	—
Avansuri pe efecte publice	12,789	50	Scrisuri fonc. cu 4¼% în circulație	815,000	—
Casele din Centrală și Filiale, și div. realit. de vânz.	470,613	88	Scrisuri fonc. eșite la sorți în circulație	2,408,000	—
Efecte publice și Bonuri de cassă dela Banca austr.-ung.	36,143,685	20	Diverse conturi creditoare	651,421	06
Acțiuni dela diverse bănci	326,350	—	Dividendă neridicată	43,380	—
Efectele fond. de garanție al scris. fonc.	540,000	—	Interese anticipate pro 1919	316,174	65
Efectele fond. de pens. al funcț. institut.	340,150	20	Interese transitoare de scris. fonciare	90,837	50
Mobiliar: amortizat	13,420	13	Profit net	655,385	91
Debitori	95,278	60			
Interese transitoare de efecte	82,213,245	80			
				82,213,245	80

DEBIT.		CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.		CREDIT.	
	K	l		K	l
<i>Interese:</i>			<i>Interese:</i>		
pentru depoz. spre fructificare	1,290,238	17	dela cambii de bancă	298,464	25
pentru scris. fonc.	390,591	70	dela credite camb. cu acoperire hip.	443,220	97
pentru depozite în Cont-Curent	346,816	98	dela impr. hip.	562,648	62
<i>Spre:</i>			dela credite de Cont-Curent	338,703	23
Salare	227,693	39	dela depozite proprii la alte bănci	468,630	12
Bani de cvartir	36,908	33	dela efecte publice	1,108,016	62
Impr. reg. port. div.	82,270	60	dela efecte pers.	36,273	88
Marce de prezență	3,278	—	dela avans. pe efecte	1,107	21
<i>Contribuțiune:</i>			Provizioni	38,272	90
directă	144,856	23	Chirie	26,225	50
10% dela int. de dep.	164,305	52	Profit la monete	26,781	53
Profit net	655,385	91			
	3,348,344	83		3,348,344	83

Sibiu, la 31 Decembrie 1918.

Ioan Lissai m. p., director general.

Vătășan m. p., contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

Dr. E. R. Roșca m. p. Dr. I. Stroia m. p. A. Bârseanu m. p. Dr. I. Lușcă m. p. Dr. Bologa m. p.
Lăpăduța m. p. Dr. Bau m. p. G. Precup m. p. Dr. Comșa m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 11 Aprilie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Mateiu Voileanu m. p., prezident. Ioan Henteș m. p. Teodor V. Păcățianu m. p.
Emil Verzariu m. p. Victor Fincu m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile «Bilanț» și «Profit și Perdere» pro 1918 ale institutului de credit și de economii «Albina», am aflat singuricele poziții în consonanță cu cărțile principale și extrasele din cărțile auxiliare.

La finea anului am scontrat cassa, efectele și celelalte valori și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate exact.

Referitor la împărțirea profitului net de Cor. 655,385-91 ne alăturăm propunerii direcțiunii, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând bilanțul pe 1918, să dați atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere, absolutul pentru gestiunea lor, pe anul 1918.

Sibiu, 11 Aprilie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Mateiu Voileanu m. p., prezident. Ioan Henteș m. p. Teodor V. Păcățianu m. p. Emil Verzariu m. p. Victor Fincu m. p.